

Morlina glabra

Blank glanssnäcka

Blötdjur, Landlevande snäckor

NE NA LC DD NT **VU** EN CR RE

Sårbar (VU)
B1ab(iii,iv,v)+2ab(iii,iv,v)

Klass: Gastropoda (snäckor), **Ordning:** Stylommatophora (landlungsnäckor), **Familj:** Oxychilidae (glanssnäckor), **Släkte:** *Morlina*, **Art:** *Morlina glabra* - blank glanssnäcka (Rossmässler, 1835) **Synonymer:** *Oxychilus glaber* (Rossmässler, 1835), *Helix glabra* Rossmässler, 1835, *Morlina glabra* Rossmässler, 1835

Kännetecken

Skalet är högervridet, plattat till mycket lågt koniskt eller skivformigt. Det når en höjd av 5,5–7 mm och en bredd av 11–16 mm. Toppen har formen av en bred, flack kupol. Antalet vindlingar är 5–5,5. De är flackt välvda, relativt breda och tillväxer relativt jämt i bredd (jämför *Oxychilus cellarius*). Eftersom de ligger nästan helt utanför varandra blir spiran relativt låg. I höjd har den sista vindlingen (kroppsvindlingen) en svagt, men tämligen jämnt, rundad ytterlinje. Fogen mellan vindlingarna är medeldjup. Skalet är ganska tjockt och fast. Det har en ljus gul till gulbrun färg på översidan. På undersidan är partiet runt naveln och den sista delen av den sista vindlingen ofta ogenomskinligt mjölkvita. Skalytan är halvgenomskinlig och tämligen starkt glänsande. Den har en mycket svag, fin, radiärstriering. Mynningen har formen av en liggande oval som är svagt utdragen utåt men ganska rundad och hög. Mynningsläpp och tänder saknas, ytterkanten är tunn och bräcklig. Naveln är mycket smal och trång, den upptar mindre än 1/12 av den totala diametern. Detta skiljer arten från de närliggande arterna i släktet *Oxychilus*. Mjukdelarna är mycket mörkt blågrå.

Utbredning och status

Från Sverige är arten endast känd från ca 10 lokaler, vilka ligger i ett smalt bälte längs kusten mellan Visby och Hall på nordvästra Gotland. Nästan alla lokaler är belägna i Hall och Hangvar socknar. Därtill kommer en lokal något längre in på ön: Hejnumberget. Troligen finns ytterligare, oupptäckta lokaler inom det begränsade området på norra Gotland. Detta utgör artens hela utbredning i Nordeuropa, och denna är helt isolerad från huvudutbredningsområdet i Mellan- och Sydeuropa. Där förekommer den i ett uppsplittrat bälte från Spanien, genom Sydfrankrike, Alperna och södra Tyskland till norra Ukraina och Grekland. Ytterligare isolerade förekomster finns i sydligaste Italien.

Ekologi

Blankglanssnäcka förekommer på Gotland i blockras, klinter och blockströdda jordsluttningar – i de flesta fall helt kustnära. Flertalet av lokalerna är öppna eller halvöppna med endast busk- och örtvegetation eller gles tallskog. Arten lever huvudsakligen underjordiskt, nere i sprickor, under block och stenar och liknande. Detta, och det faktum att den ingenstans uppträder talrikt, gör att den kan vara mycket svår att påvisa. Arten är partiellt karnivor (köttätare) och livnär sig delvis av andra snäckor, men även av as, såsom döda gråsuggor. I Central- och Sydeuropa har arten inte det utpräglade underjordiska levnadssätt som den har på Gotland, vilket innebär att det senare troligen är sekundärt. I den europeiska huvudutbredningen lever arten ofta i skuggiga lövskogar och klippmiljöer i bergsområden. På högre höjder hittar man den även i mer öppna miljöer. I kantonen Vallis i Schweiz når arten upp till 1850 m ö.h.

Hot

Exploatering av och slitage (främst hårt betetryck) på kända lokaler kan på sikt utgöra ett hot, liksom skogsbruk i de kustnära tallskogarna. Arten är genom sitt underjordiska levnadssätt dock delvis skyddad. Förekomsternas låga individtäthet och areella begränsning ökar dock artens sårbarhet.

Åtgärder

Betetrycket på artens kända lokaler bör minskas. Förhindra exploatering av kalktallskogar och ras-blockmarker i kustnära delar av Hall och Hangvar socknar på norra Gotland. De lokaler, där arten förekommer individrikt bör avsättas som naturreservat. Ytterligare förekomster bör eftersökas genom riktade inventeringar.

Litteratur

---

von Proschwitz, T. 1998. Miljöövervakningsstudier av landlevande snäckor på Gotland. - Länsstyrelsen i Gotlands län. Livsmiljöenheten - Rapport Nr 6 1998. 43 sid.

von Proschwitz, T. 2014. Landlevande mollusker. Snäckor och sniglar på Gotland. - Natur på Gotland 30 (2): 6-15.

Riedel, A. 1969. Die Untergattungen *Morlina* A. J. Wagner und *Riedelius* Hudec der Gattung *Oxychilus* Fitzinger (Gastropoda, Zonitidae). - Annales Zoologici (Warszawa) 27 (6): 91-131 + 1 Taf..

Författare

Ted von Proschwitz 2018.